

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

III. Probatur ejus γνησιότης & antiquitas; deque Graeca illius
interpretatione disputatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

quod idem est ac פורים. Jamdiu est cum codicibus Septuaginta Interpretum mendum hoc inolevit; quippe & Josepho fraudi fuit: sic enim habet: *ὅτι ταῦτα μὲν Ἰουδαῖοι τὰς πενήτην ἡμέρας ἑορτάζουν, πεντηκονταετησίαν αὐτὰς φερούσι.* Propterea Judaei supra memoratos dies celebrant, Phurim eos appellantes. Quod ne quis culpa librarii putet evenisse, nomen à φερούσιν, servare, videtur derivasse; mox enim dixerat: *ἔγραψα δὲ μερδουχάου τοῖς Ἰουδαίοις ταύτας ἑξαφιδόσεων τὰς ἡμέρας μεμνησάντας ὅδ' αὐτοῖς ἐν ταύταις ἑξαφιδόσεσσι τὰς ἡμέρας ὑπὸ ἀμάνου, δὲγμα ποιήσῃν ἐν ἑξαφιδόσεσσι μὲν τὸν κίνδυνον ἐν αὐταῖς, τοὺς δ' ἐξέσους τιμωροτάτους, ἑξαφιδόσων αὐτὰς ἐνταξισοῦντες τῷ θεῷ.* Scripsit autem Marдохaeus ad Judaeos, ut hos dies observarent: nam cum diebus illis parum abfuisset ab interitu, quem ipsis paraverat Aman, recte facturos si periculo liberati, & hostes suos ultii, eos servent Deo gratias agentes. Vides ἑξαφιδόσεων & ἑξαφιδόσων pro φερούσιν usurpata *συνωνύμως*. Paterer Perficam vocem פורים ignorasse Josephum, si non & Ebraicorum etiam fuisset satis rudis, & gentilitii sacrorum Codicum exemplaris securus in Septuaginta Senum interpretatione acquievisset.

III. Porro festum hoc Phurim, quod ex Epistola Phurim originem & institutionem habuit, libri Esther antiquitatem egregie approbat. Libri quippe hujus Epistola Phurim praecipua & maxima pars est, ut qui genuinam hanc esse ostenderit. Libri *ἑξαφιδόσεων* una ostenderit. Cognoscitur ea quoque ex Ebraeorum Canone, in quo liber Esther locum habuit: Canon autem ille Artaxerxis Longimani aëvo, ut dixi, conditus est. Sed & aliud vetustatis argumentum praese fert ipse Liber initio undecimi capitis, ubi leguntur ista in editione tum Graeca, tum Latina: *Anno quarto, regnantibus Ptolemaeo & Cleopatra, attulerunt Dositheus, qui se Sacerdotem & Levitici generis ferebat, & Ptolemaus filius ejus, hanc Epistolam Phurim, quam dixerunt interpretatum esse Lyfimachum Ptolemaei filium in Jerusalem.* Epistola Phurim magna pars est libri Esther, ut jam monui. Ergo Librum hunc Lyfimachus magna ex parte Graece interpretatus est, vel Ptolemaeo & Cleopatra regnantibus, vel paulo etiam prius. Hieronymus vero in Praefatione in hunc Librum, Graecam interpretationem qua usus est, quam esse eam ipsam quae nunc extat manifestum est, Septuaginta Senibus adscribit, & in Vulgata editione repertam à se significat, hoc est ea quae *κοινή* appellabatur. Hieronymo quoque vetustior Origenes eosdem interpretationis hujus Auctores agnoscit. Quem ergo dicemus Interpretem, Lyfimachum, an Senes Septuaginta? Equidem sic existimo, cum bona pars libri Esther constet Epistola Phurim, hanc autem Epistolam interpretatus sit Lyfimachus, bonae partis libri Esther interpretem habendum esse Lyfimachum; Septuaginta vero Senes, ne actum agerent, interpretationem hanc lucubrationi suae intexuisse, quemadmodum Synagoga magna Epistolam ipsam in Librum infarferat; & ne improvido Lectori fraudi esset diversarum lucubrationum permittio, monitionem hanc adjecisse; illic autem memoratum Ptolemaeum, Philadelphum esse, cujus anno septimo Libros sacros interpretati sunt Septuaginta Senes; ut habet Epiphanius in libro De ponderibus & mensuris: cum ejusdem anno quarto Dositheus & Ptolemaeus filius Epistolam Phurim à Lyfimacho conversam attulerint. Cleopatrae vero nomen plurimis Aegyptiorum regum uxoribus commune fuit. Magna est interpretationis hujus licentia, exemplar *laciniosis hinc inde verborum finibus trahens*, ut ait Hieronymus; neque illic Septuaginta Seniorum castitatem in convertendo & fidem reperias; ut vel inde alienum Interpretem possis agnoscere.

IV. His opponi possunt varia argumenta, quorum praecipuum oritur è sex posterioribus Libri hujus capitibus, quae in Ebraico exemplari desiderata, in Septuaginta Interpretum editionibus reperiuntur. Cum enim capita haec è variis hinc inde locis excerpta sint, sequi ex eo videtur interpolatum esse Librum, discerptum, & aliqua sui parte multatum; atque hanc fortassis ob causam à Melitone Asiano, Athanasio, & Gregorio Nazianzeno è sacro Canone esse expunctum. Alii aliter respondent: Origenes in Epistola ad Africanum haec in Ebraico exemplari olim habita fuisse, atque inde demum excidisse probabile esse putat. Grotius composita censet à Profelytis Helenistis *ἑξαφιδόσεων* & filium oratorio more exercentibus. Sixtus Senensis deprompta esse vult ex diversis Historicis, praecipue vero ex Josepho, in eoque *ἑξαφιδόσεων* haberi Epistolas Artaxerxis: quorum postremum aperte falsum est; prius vero adeo incertum, ut sua inde sumsisse Josephum longe sit verisimilius. Bellarminus duas conjicit fuisse Libri editiones Ebraicas; priorem breviorem, quae superest; posteriorem laxiorem, & aliquot additamentis auctam, quae interciderit quidem, sed unde Interpretatio Graeca quae extat prodierit. Ego vero quoniam Synagoga magnae Librum hunc acceptum refero, complures ad eum scribendum animum adjecisse puto; atque inde factum, ut diversa ejus extiterint exemplaria; Ebraicum hoc quod habemus; atque item alterum paulo locupletius, unde Graeca quae usurpamus cum additamentis deri-

Joseph. Antiq. libr. II. cap. 6.

Probatur ejus *ἑξαφιδόσεων* & antiquitas; deque Graeca illius interpretatione disputatur.

Orig. Epist. ad African. & Tom. 2. in Joh.

Hieron. Praef. in Esth.

Reselluntur argumenta Adversariorum. Primum argumentum, in quo disputatur de sex postremis libri Esther capitibus. Melit. apud Euseb. Hist. Eccl. libr. 4. cap. 26. Athan. in Synopoli. Gregor. Naz. Carm. de Scriptur. Grot. Praef. ad Additam. Esth. Sixt. Sen. Bibl.